

DIN CONTRIBUȚIA DÎMBOVIȚENILOR LA RĂZBOIUL DE INDEPENDENȚĂ

Evenimentele naționale majore prin care a trecut poporul nostru de-a lungul timpurilor au găsit ecou întotdeauna în gândurile și acțiunile femeilor. Sublinierea se impune a fi făcută cu atât mai mult în acest an jubiliar al independenței, aducind femeilor omagiul nostru pentru tot ce au reprezentat și reprezintă ele din totdeauna, femeilor luptătoare pentru progres și civilizație și o viață mai demnă, pentru fericirea căminului lor, pentru apărarea și prosperitatea patriei.

Sustînătoarele bărbaților, ca mame și modeste soții, ele au fost întotdeauna prezente în evenimentele epocii și în vîltoarea luptelor purtate de întregul nostru popor, pentru apărarea pămîntului strămoșesc, pentru neatîrnarea patriei și păstrarea ființei naționale.

Prețuind aceste calități, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** a subliniat de fiecare dată contribuția adusă de cea mai numeroasă parte a populației țării în marile acțiuni întreprinse de poporul nostru și cărora socialismul le-a acordat drepturi depline și posibilități largi de a-și face și mai simțită prezența în toate domeniile de activitate.

Participante ca voluntare pe frontul de luptă, cit și al frontului muncii pașnice, rămase acasă ca păstrătoare de neam, de tradiție și frumos, însuflețitoare de puternice și adînci sentimente patriotice, femeile au dus mai mereu greul. De multe ori, pe umerii lor slabi au apăsât greutățile și grijile zilei de mîine pentru familia lor numeroasă. Iată de ce mi se pare semnificativ să amintesc de apelul pe care-l făceau, la 30 mai 1877, femeile celor concentrați către Primăria orașului Tîrgoviște, pentru „a li se da ajutor în munca cîmpului, altfel mor de foame“¹.

Istoria ne mărturisește despre aceeași grijă a femeilor românce pentru neamul lor față de care au știut, cu inima lor bună și bogată în sentimente, să se apropie de cei suferinzi, să-i ajute și să-i însuflețească în curajul și lupta lor. Ele au știut în modestia lor caracteristică să pună, atunci cînd era nevoie, o picătură de „apă tare“, din sufletul ei nobil pentru a ridica moralul celor care, obosiți și bolnavi, își pierduseră curajul.

Izvoarele documentare cercetate ne aduc destule dovezi de solici-tudine din partea acestora la apelul făcut de societatea de Cruce Roșie către popor pentru a strînge ofrande necesare armatei și răniților români.

¹ Arh. St. județ Dîmbovița, fond Primăria orașului Tîrgoviște, dos. 59 bis/1877, f. 154.

„Gologanul săracului, banul văduvei“ — se nota în apel, „este un adaos la sumele de la cei mai cu prinsoare, vor da Crucii Roșii mijloacele îngrijirii în locul vostru mame, surori, soții pentru cei iubiți“².

Este de semnalat graba celor 85 de persoane, printre care numeroase femei, de a „aduce ofrande în alimente, bani, îmbrăcăminte, pentru hrana armatei de la Craiova sau pentru cei 100 de soldați răniți și bolnavi internați pentru a fi îngrijiți în Spitalul din Tirgoviște“³.

Sînt tot atîtea dovezi ale înaltului umanism și patriotism de care au dat dovadă femeile românce.

De asemenea, aflăm din aceleași surse că și Prefectura primise, la 12 septembrie 1877, de la 18 persoane din comuna Bella, județul Dîmbovița „ofrande reprezentînd 42 coți pînză necesară soldaților răniți în război și cazați în spitalul militar local“⁴.

Apelurile Primăriei către populație de a manifesta grijă și înțelegere pentru soldații bolnavi și răniți se refereau atît la contribuția materială de care era mare nevoie, cît și la necesarul de arme. În telegrama ministrului de externe de atunci, M. Kogălniceanu se făcea apel la patriotismul orășenilor și sătenilor care va birui sărăcia, contribuind cu sume de bani pentru procurarea a cel puțin 2 000 de puști⁵.

Populația județului Dîmbovița a contribuit și la sprijinirea armatei cu cantități mari de făină, porumb, orz, pîine, (bine făcută și bine coaptă ca să poată ține mult timp), cu căciuli, ciorapi, cojoace, mănuși și alte obiecte necesare soldaților. Solicitățile se refereau mai ales la alinarea suferințelor acestora primind cîte unul sau doi soldați răniți, nu atît pentru hrană sau medicamente, cît pentru adăpost și consolarea celor oboșiți și răniți în războiul de la Plevna⁶.

Femeile care aveau și așa destule greutăți în rezolvarea nevoilor lor familiare au contribuit totuși la rechiziționarea de magazii, cuptoare și cai de la o serie de familii, cum ar fi : Zamfira Nae, Bălașa Negoescu, Ioana Ogrozeanca, Catinca Grincule sau Catinca Hagi Costache, Marghioala Vlădescu, Ioana Iliescu ș.a.

În același timp, Comitetul format la nivelul orașului pentru a primi și distribui ofrandele aduse de către populație, nu reușea mereu să dea curs solicitărilor presante ale medicilor de la spital care aveau nevoie de rufărie pentru cele 330 de paturi, cîte se aflu la 10 septembrie 1877 în localul respectiv.

Pe adresa comitetului de sprijin a celor răniți și bolnavi sosesc ofrande și de la farmacistă Elena Bulandra (mama actorului Tony Bulandra), despre al cărui „gest patriotic și umanitar“, spunea prefectul, trebuie să se publice în „Monitorul Oficial“. De asemenea, se primesc ofrande și de la familia Mihai Popescu (care trimitea pansamente, comprese, cearceafuri), de la familia I. Stematiu : bandaje, cearceafuri, cămăși, ciorapi, pantaloni, flanelă groasă ; alți 18 cetățeni și cetățene ofereau 28 cearceafuri, cămăși bărbătești, bani și alte obiecte⁷. Iar pe lista celor

² Idem, dos. 60/1877, f. 43.

³ Idem, dos. 88/1877, f. 38, 66 ; dos. 59 bis/1877, f. 196 și dos. 60/1877, f. 44.

⁴ Idem, f. 18, 14.

⁵ Idem, dos. 59 bis/1877, f. 18, 60.

⁶ Idem, dos. 88/1877, f. 14—15.

⁷ Ibidem, f. 25, 16.

53 persoane care trimiteau ofrande la 16 septembrie 1877 găsim și numele Sofiei Mărculescu, Eufrosinei Damian, Sița Bădulescu, Maria Pirjolescu, Anica Tănase și Anica Cuțui⁸.

Iată doar câteva dintre faptele de patriotism, prin care femeile județului Dimbovița au înțeles să-și aducă ofrandele prețuirii lor față de eroismul și bărbăția soldatului român pe frontul independenței.

Florica Deftu

* * *

UN LUPTĂTOR DE LA PLEVNA

Printre eroii care s-au acoperit de glorie în războiul pentru independență s-a înscris și colonelul Matei Vlădescu. Originar din Tirgoviște, făcea parte din vechea familie a Vlădeștilor. Tatăl său, Mihai, a fost multă vreme judecător în Tirgoviște și a îndeplinit diferite misiuni legate de conservarea monumentelor istorice ca aceea de ispravnic la lucrările de restaurare ale Mănăstirii Dealu, pe vremea domnului Gheorghe Bibescu și îngrijitor al Curții Domnești.

Matei s-a născut la 2 februarie 1835 în casele părintești de lângă ruinele Curții Domnești — astăzi casa Nicoară (fig. 1) și a crescut cu imaginația înflăcărată de isprăvile de vitejie ale voievozilor români cîntate de poeții tirgovișteni. A urmat cursurile primare la Școala națională din Tirgoviște, în anul 1845 numărîndu-se printre premiații clasei a III-a. S-a înscris apoi la Școala militară din București fiind avansat locotenent în anul 1856. Conștiincios și disciplinat, a înaintat pînă la gradul de colonel, în anul 1873. Pregătirile pentru războiul de neam au găsit comandant de brigadă.

Printre acțiunile vizînd trecerea Dunării, colonelului Matei Vlădescu i s-a încredințat recunoașterea de la Cetatea, îndeplinită cu succes. După concentrarea de la Corabia/brigada sa a trecut Dunărea, la 20 august 1877, pe podul de la Siliștioara, apoi a înaintat prin Muselim Selo pînă la Koiulovcea cu misiunea să acopere una din comunicațiile dintre Plevna și Nicopole.

În cadrul planurilor tactice de luptă, brigada sa a ocupat poziție în fața fortificațiilor Plevnei participînd cu eroism la marea bătălie din 30 august 1877, care a dus oastea românească la cucerirea redutei Grivița I. A luat parte de asemenea, la atacurile pentru cucerirea redutei Grivița II, precum și la luptele de diversiune din 12 și 16 octombrie cu scopul de a ușura operațiunile de tăiere a liniilor otomane de aprovizionare dintre Plevna și Sofia.

Cînd trupele turcești, sleite de forțe în urma luptelor înverșunate din timpul asediului, au încercat să părăsească fortificațiile de la Plevna, brigada col. Matei Vlădescu a luptat în cadrul diviziei gen. Mihail Cerehez pe valea Bucovei, silindu-le să se retragă. După victorie, unitățile diviziei a II-a au primit sarcina să strîngă armele și prizonierii, iar o com-

⁸ Ibidem, f. 12.

panie din regimentul III Linie, din brigada colonelului Matei Vlădescu a fost destinată ca gardă a comandantului otoman prizonier, Osman Pașa.

După căderea Plevnei, brigada a fost încadrată în divizia a III-a cu sarcina de a escorta prizonierii spre țară și a ocupat poziții de luptă pe malul Dunării, între Călărași și Oltenița.

Un convoi de 800 prizonieri a fost însoțit de ostași din această brigadă cu destinația Tîrgoviște unde au sosit la începutul lunii decembrie 1877 și au fost internați într-un lagăr la Mănăstirea Dealu, în timp ce răniții și bolnavii erau repartizați la spitalul militar de la Fonderia de tunuri din Tîrgoviște.

După război, colonelul Matei Vlădescu a înaintat pînă la gradul de general de divizie fiind numit șef al statului major regal (fig. 2).

Trupul eroiului a fost depus în cavoul familiei din cimitirul mănăstirii Viforîta, deasupra căruia se ridică o stelă funerară din marmură cu bustul eroului sculptat în basorelief de Carol Storck (fig. 3).

Pe piatra de mormînt sînt înscrise numele membrilor familiei : Serdarul Mihail Vlădescu, 1800—1868 ; Elena, soția lui, 1808—1847 ; general Matei Vlădescu, 1835—1901 ; slt. Eugeniu Vlădescu, 1868—1892 ; cpt. Emil Vlădescu, 1866—1907 ; general Gheorghe Vlădescu, 1868—1939.

Radu Gioglovan

* * *

DIN PLAIUL ȘERBĂNEȘTILOR, PE FRONTUL DE LA PLEVNA

Războiul pentru independență l-am învățat de la veterani, de la acei oameni simpli, eroii care au luptat cu arma în mînă pentru cîștigarea unei cauze sfinte. Libertatea a fost cucerită la Plevna, Grivița, Rahova și Smîrdan, unde ostașii români au obținut victorii strălucite, prin jertfă, pe cîmpul de bătălie.

Au participat la aceste lupte dorobanții din Șerbănești :

1. Costăchescu Ion-Bunel, sublocotenent 4 Călărași.
2. Brebene Ion, soldat, regimentul 7 Dorobanți.
3. Crăciunoiu Toma, voluntar, regimentul 7 Dorobanți.
4. Sorescu Ion, soldat, regimentul 7 Dorobanți.
5. Miculescu Banu-Anghel, soldat, regimentul 7 Dorobanți.
6. Grigorescu Dumitru, sergent, regimentul gardă călare.
7. Scociu Nicolae, soldat, regimentul 7 Dorobanți.
8. Banu Dinu, soldat, regimentul 7 Dorobanți.
9. Tudorache Petre, soldat, regimentul 7 Dorobanți.
10. Teodorescu Anghel-Nicolae, soldat, regimentul 7 Dorobanți.

Fig. 4. Costăchescu Ion-Bunel din Șerbănești.

Fig. 5. Erou din Pietroșița.

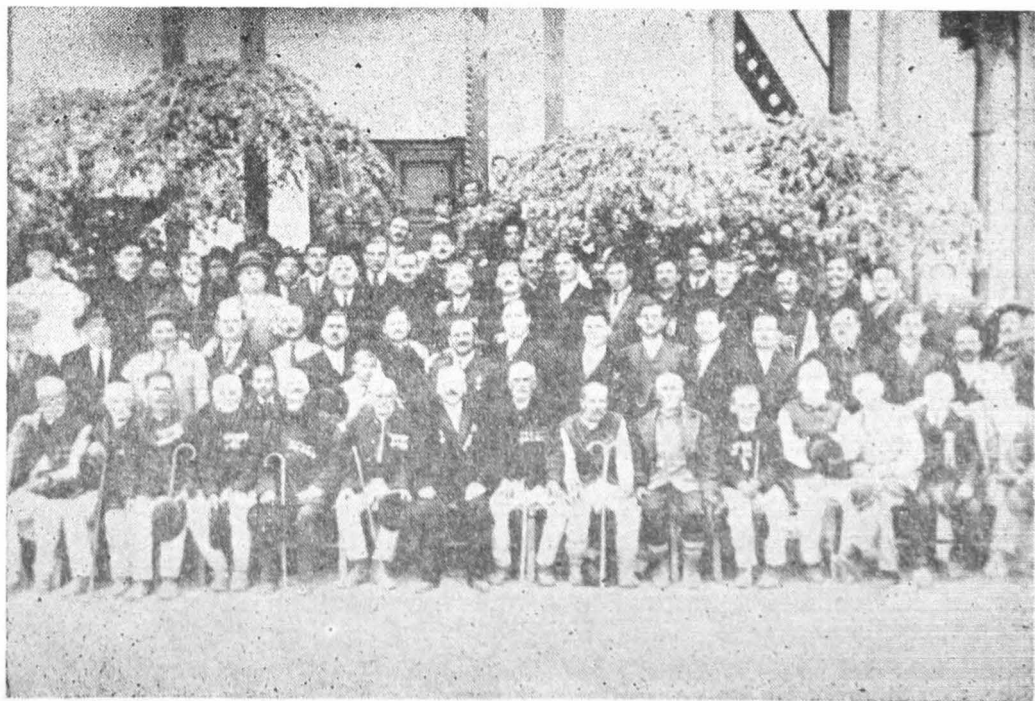

Fig. 6. Dorobanții din Șerbănești.

Sînt oameni care au trecut prin foc, prin spăngi, prin gloanțe, prin fum, prin mii de baionete, sînt oameni simpli, păstrătorii costumului național și ai dulcii limbi românești, oameni de omenie, muncitori harnici, cinstiți, pricepuți și destoinici.

În anul 1879 eroii de la Plevna au pus umărul și au construit locul de școală din Șerbănești ; în 1880 au plantat arborii din parcul orașului pe care l-au numit „Independența“.

Îmi amintesc, elev de liceu fiind, cum recitam la Căminul cultural poeziile „Peneș Curcanul“, „Sergentul“, „O scrisoare de la Muselim-Selo“, cum jucam în piesele de teatru „Ecaterina Teodoroiu“, „Cine-Cinel“, „Florin și Florica“, „Unirea“.

Era alături de noi Costăchescu Ion-Bunel, luptător și în primul război mondial pentru unitatea națională a României, care era pe atunci secretar și președinte al Căminului cultural (după 1924).

Am învățat Războiul de Independență de la acest țaran și îi păstrez o vie amintire și prețuire.

Dumitru Popescu

* * *

DIN CONTRIBUȚIA SATELOR DÎMBOVIȚENE LA RĂZBOIUL DE INDEPENDENȚĂ: GRECI

Anul 1977, an al centenarului cuceririi independenței de stat a României, a determinat, cum era și firesc, o creștere considerabilă a interesului față de istoria participării națiunii române la realizarea secularului vis al neatîrnării.

În acest context, anul centenarului a marcat editarea unor lucrări istorice cu caracter general, dar și publicarea unor informații despre aspecte locale ale participării la război.

Angrenat în asemenea activități, cercul de istorie al Școlii generale Greci, cu sprijinul unui pasionat de istorie, învățătorul pensionar Ratea, a aflat cu emoție și mîndrie despre contribuția adusă de locuitorii satului Greci, fosta comună Greci, în cadrul acestui război.

Se cunosc astzi numele a doi sergenți cavaleriști, *Stănescu Nae* și *Stănculeanu Marin* care au luptat pe frontul sud-dunărean.

Trebuie menționată, de asemenea, contribuția întregului sat, căruia i-au fost rechiziționate toate carele. Aceste care, încărcate cu cereale sau furaje, erau conduse de posesorii lor pînă la Giurgiu, unde erau preluate de armată, sau alteori erau duse dincolo de Dunăre, în sud.

Sigur, această contribuție înfățișată parțial poate fi socotită modestă, însă sîntem siguri că investigațiile ulterioare la nivelul întregii comune vor releva noi nume și noi aspecte, care s-au încadrat atunci în generosul efort care a propulsat România în rîndul statelor independente ale Europei.

Victor Boștinaru